

tegen den tijd, dat ze zullen uitkomen, weer ten toon te stellen. Andere zitten nog als rupsen groote hoeveelheden bladeren te verorberen.

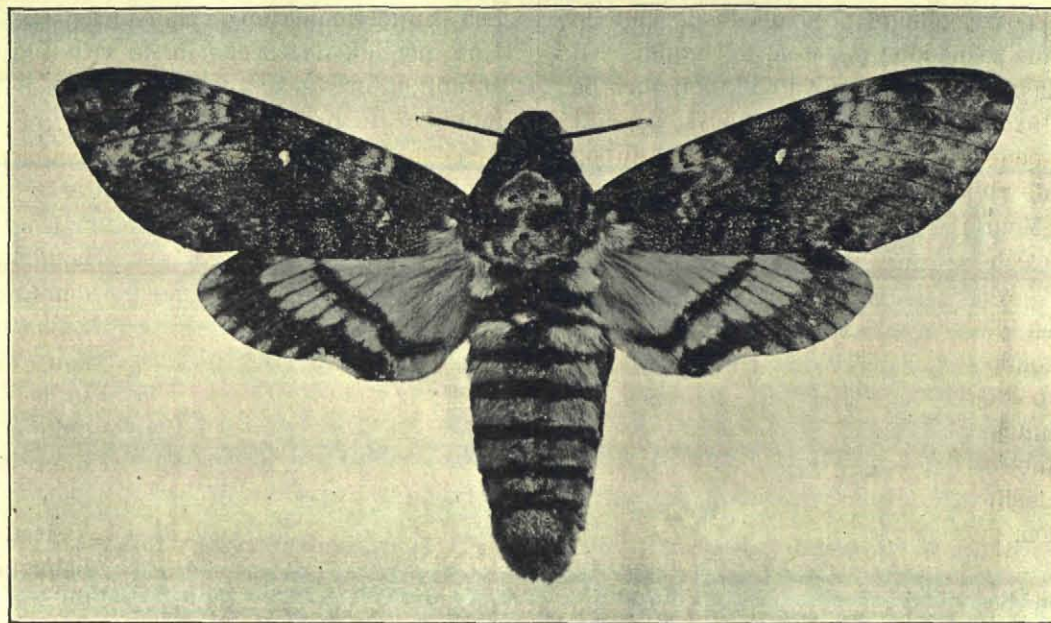
Van *Smerinthus ocellata* en *Smerinthus Tiliae* is mij „Inzucht“ gelukt.

Van den Populierenpijlstaart krijg ik waarschijnlijk twee generaties in een jaar. Uit eieren van een in Mei

vlinders. *) Of er aanstaande voorjaar veel *double-dayaria's* zullen uitkomen?

Het Klimopstokje overwintert als rups. Wel vreemd, dat een van mijn rupsen reeds bijna volwassen is. Zou ze zich misschien nog vóór den winter gaan verpoppen? **)

Als deze rupsen in den winter in een verwarmd

De in Mei 1899 te Amsterdam gevangen Doodshoofdv�inder.

gevangen vlinder kweekte ik in Augustus j.l. de vlinders. Hiervan heb ik weer bevruchte eieren verkregen. Men neemt als regel aan, dat alle poppen overwinteren. De geheele metamorphose zou dan een vol jaar duren.

Ik vermoed echter, dat het grootste deel der rupsen, die men nog laat in den herfst vindt, van een tweede generatie zijn.

In het insectarium van den Doodshoofdv�inder liggen zeven poppen. Twee ervan zijn zichtbaar, de overige vijf liggen onder het zand. Ze zullen wel spoedig uitkomen. Den in Mei 1899 te Amsterdam gevangen Doodshoofdv�inder heb ik voor deze aflevering doen fotografeeren.

„Stokjesrupsen“ zijn op 't oogenblik door twee soorten vertegenwoordigd: *Urapteryx sambucaria* L. (Klimopstokje) en *Amphidasis betularia* L. (Berken-takje). De zeven-en-negentig betularia-rupsen zijn afkomstig van twee tot den type behoorende

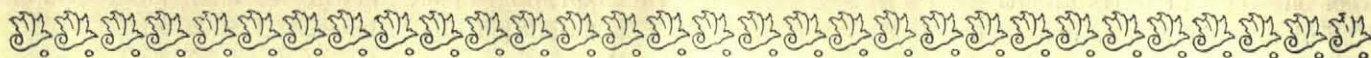
vertrek worden gezet, blijven ze dooreten, verpoppen zich en worden vlinders.

Vreemde gasten in 't Insectarium zijn de groote groene Sabelsprinkhanen (*Locusta viridissima* L.). Ik heb ze doen samenwonen met zeven Rozenboktorren (*Aromia moschata* L.). Het zijn dieren, die met de pooten hooren, de mannetjes zingen met de vleugels zoo luid, dat, wanneer de deur van 't Insectarium open staat, hun gezang vrij ver in den tuin te hooren is. De dames met haar lange legboren vallen de mannetjes aan en.... eten ze op. Af en toe konden we een sprinkhaan een boktor zien verslinden, tot er van al de kevers niets anders meer over was dan enkele stukjes van de dekschilden.

R. A. POLAK,
Plantage Badlaan 21.

*) Tijdens het afdrucken van dit stukje zijn deze rupsen reeds pop geworden.

**) Ze heeft dit reeds gedaan. Ik denk, dat de vlinder wel spoedig zal verschijnen.

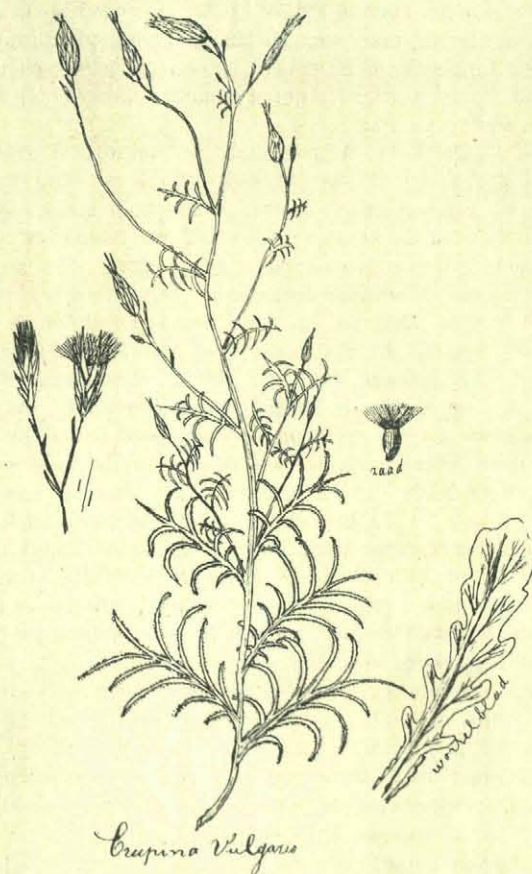
Bericht over eene in het wild groeiende plant, tot nu toe niet in Nederland waargenomen.

't Is iederen plantenliefhebber bekend, dat langs de spoorwegen dikwijls planten zijn gevonden, die op andere plaatsen niet worden aangetroffen. Over eene dergelijke zéér zeldzame vondst wensch ik hier

in het kort te berichten. Ik vond n.l. den 8sten Juli jl. eene plant langs den spoorweg van Haarlem naar Vogelenzang, op de plaats waar de Schoutjeslaan, die naar Elswout voert, den spoorweg snijdt. Een

drietal exemplaren vond ik. Op 't eerste gezicht scheen het eene *Lychnis* te zijn, die wat armeljk was, doch bij nader onderzoek bleek het eene geheel andere te zijn. Ik kon haar noch met *Suringar's*, noch met *Heukels' Zakflora* determineeren. Toen ik er mee op het Laboratorium van het Koloniaal Museum kwam en haar daar aan de Heeren Greshoff, van Eeden en Resink voorlegde, vernam ik wel, dat het een composiet uit de buurt van *Centaurea* moest zijn, maar zekerheid was zoo dadelijk niet te verkrijgen. De opinies waren verdeeld tusschen *Serratula*, *Jurinea* en *Crupina*, dus in ieder geval was het eene niet-alledaagsche soort! Door zorgvuldige vergelijking met herbarium-exemplaren van *Serratula tinctoria* kon deze plant echter al spoedig uitgesloten worden. Wel schijnt zij, vooral wat de bladvorm betreft, eene zeer variabele plant, daar zij zoowel met diep ingesneden vindeelige bladen als met oningesneden bladen voorkomt, maar geen exemplaar kwam toch geheel overeen met de gevondene plant. De omwindselblaadjes zijn bij *Serratula* breed, paars aan den top, de vruchtjes afgeplat met een kuif van gele haren; er zijn vrij veel bloempjes in elk hoofdje. Bij onze plant echter zijn de omwindselblaadjes smal, lichtgroen, met strooachtigen rand en met geen of weinig paars aan den top; de vruchtjes zijn rolrond, met een getande wal onder de kuif van metaalglanzend-paarse haren; er zijn slechts weinig bloempjes in de langerekte hoofdjes, later zijn deze geheel gevuld door twee of drie der groote en bijzonder fraaie vruchtjes. Van het tweede geslacht dat genoemd werd, n.l. *Jurinea*, was hier alleen eene afbeelding aanwezig. Deze en de beschrijving van de meest verspreide soort (*Cyanoides*) bewezen wel, dat onze plant in de buurt ervan thuis behoorde, maar toch eene andere was. Inderdaad is zij gebleken eene *Crupina* te zijn, en wel *Crupina vulgaris* Cass., eene plant van de kustlanden der Middellandsche Zee en ook van Armenië en Z. Rusland, uit de afdeeling der *Cynareae-Centaureae*. Eene beschrijving en afbeelding (der vrucht) komt voor in Engler und Prantl, *Natürl. Pflanzenfamilien*. Tot nu toe is deze plant nimmer in Nederland gevonden en naar ik vernam is zij ook niet in Duitschland en België waargenomen. Zij wordt nergens als sierplant gekweekt en moet dus wel de verre reis uit Zuid-Europa per spoor hebben afgelegd. Trouwens

de huppelende vruchtjes kunnen gemakkelijk hier of daar tegen aangewaaid zijn en zich met hun haarkuif vastgehecht hebben. Van de drie exemplaren is één in het herbarium gedeponneerd, één is door den heer van Eden naar Leiden gezonden om te worden afgebeeld in zijne „*Flora Batava*,“ terwijl het derde, slechts klein, exemplaar, hierbij aan de redactie der „*Levende Natuur*“ ten geschenke wordt

aangeboden. Een eenvoudig schetsje der plant is hier bijgevoegd. Op de plaats waar zij gevonden werd, heeft helaas kort daarna de spoorwachter schoonmaak gehouden, en wij hebben, hoe goed ook zoekend, later niets meer kunnen vinden. 't Volgend jaar zal er ter dege op *Crupina* gelet worden, en eenige bijna rijpe zaden dezer eenjarige plant hopen wij in 't voorjaar met zorg uit te zaaien.

Haarlem, Juli 1899.

P. H. BUISMA,
Assistent aan het laboratorium van het
Koloniaal Museum.

Opmerkingen bij het lezen van „De Levende Natuur.“

(Deel I, blz. 164.) Eene andere wijze van afdrucken van bladeren wordt beschreven in eene brochure, getiteld: *Eenvoudige Methode om nauwkeurige afdrucken van planten te verkrijgen*, door Dr. A. Nijland, Leeraar aan de H. B. S. te Sneek, Sneek, H. Pijttersen Tz. 1883." De oplaat is bijna

uitverkocht en het restant is thans eigendom van de firma Gebr. E. en M. Cohen, Boekhandelaars, Rijnstraat 86. Arnhem. — De prijs van dit werkje is slechts 15 cent. — De daarin beschreven methoden zijn zeer aanbevelenswaardig!

(Deel I, blz. 167.) Zouden photographieën van bladeren